

УДК 34

Пильгун Н. В.,*доцент кафедри теорії та історії держави і права**Навчально-науковий Юридичний інститут НАУ,**к.ю.н., доцент***Вінічук О. Ю.,***студент I курсу,**Навчально-науковий Юридичний інститут НАУ*

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ТА ГРОМАДЯНИНА В УКРАЇНІ

В основі розбудови будь-якої правової держави лежить принцип пріоритетності прав та свобод людини, визнання їх найвищими цінностями, гарантування та належне їх забезпечення. Саме питанням закріплених у Конституції України прав та свобод людини і присвячена дана стаття.

Ідея прав людини пройшла перевірку часом. Права людини були гаслом буржуазних революцій, зруйнувавши феодалізм, і відіграли подібну роль у падінні тоталітарних режимів, у розвалі комуністичної системи (соціалістичного табору), у розпаді СРСР та створенні на його теренах цілої низки суверенних незалежних, самостійних, демократичних держав.

Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини в останній

© Пильгун Н. В., Вінічук О. Ю., 2018

© Національний університет «Острозька академія», 2018

-
- Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінічук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

чверті ХХ і на початку ХХІ століття набули, можна стверджувати без перебільшення, світового, глобального значення і вийшли на перше місце у міжнародній системі критеріїв оцінювання рівня розвитку демократії у певній державі та суспільстві на земній кулі [1, с.94].

Цей процес має як об'єктивне, так і суб'єктивне підґрунтя і зумовлений, з одного боку, історією становлення і розвитку світової цивілізації та її демократичних інститутів, а з іншого – волею «сильних світу цього» (окремих найбільш економічно і політично розвинутих держав і суспільств), – спрямованою на створення єдиного світового порядку, побудованого на загальноприйнятній ідеї захисту прав людини та боротьби з тероризмом. Таке ставлення сьогодні в світі до цієї проблематики є значною мірою об'єктивним та, на жаль, часто-густо має яскраве політичне забарвлення і залишатиметься таким ще багато років.

Саме тому завданням науковців та й практиків у сфері права, політології, соціології, культурології та педагогіки є: по-перше, всебічне і детальне дослідження цього соціально-правового феномена і формулювання його глибокої науково обґрунтованої характеристики; по-друге, формування адекватного розуміння кожною людиною своїх прав і свобод, а також навчання її методам і засобам їх утвердження, захисту від будь-яких порушень і зазіхань в першу чергу з боку держави, окремих членів суспільства та їхніх угруповань; по-третє, створення таких політичних, економічних, правових і культурних умов життєдіяльності суспільства і держави, в яких би ці права і свободи могли бути повною мірою реалізовані.

Вирішення першого завдання насамперед лежить у площині визначення загальної характеристики прав і свобод людини і громадянина. Розглядаючи такі права і свободи з погляду загального розуміння права, не можна погодитись з поширеним поглядом на це поняття лише як на

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

окрему категорію теорії права, тим більше – галузь права, навіть – міжнародного, оскільки «право» будь-якої держави – це фактично всеохопна сукупність прав і свобод людини і громадянина, яка найчастіше принаймні у європейській (романо-германській) правовій сім'ї виражена у системі правових норм, що регулюють в першу чергу поведінку кожної людини (у тому числі й громадянина) у суспільстві, а також – взаємовідносини суспільства та його державних та самоврядних органів управління кожною людиною та людськими спільнотами (професійними, етнокультурними, політичними об'єднаннями). Водночас держави, що належать до англосаксонської правової сім'ї, сповідуючи як основний спосіб регулювання таких відносин – судовий прецедент (рішення суду у конкретній справі), – більшою мірою покладаються не на всезагальні правові норми поведінки людини, а на загальновизнані у суспільстві принципи людського співіснування, що ґрунтуються на морально-етичних засадах: справедливості, розумності, балансу інтересів, довіри, порядності та відповідальності. Мабуть, як завжди, істина у цих підходах до утвердження демократичної, правової та соціальної держави лежить посередині.

Відомо, що будь-яка система права є, з одного боку, похідною від системи прав і свобод кожної людини та їхніх об'єднань, а, з іншого – права і свободи окремої людини, у тому числі й громадянина, зумовлені системою права, що існує в державі. Якщо ж до цього додати політичні, економічні, психологічні та інші соціальні чинники, які суттєво впливають на формування та реалізацію прав і свобод людини, то слід зауважити: ця категорія, на мій погляд, є таким соціально-політично-правовим феноменом, який може досліджуватися і вивчатися тільки на основі синтетичного, системного і комплексного підходу [1, с. 519].

Тому, говорячи про права і свободи людини в правовому аспекті,

-
- Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

можна стверджувати, що юристам-науковцям слід в першу чергу зосереджуватися і навіть спеціалізуватися у своїх дослідженнях на проблемах комплексного правового механізму захисту таких прав і свобод, а не намагатися штучно створювати окрему «галузь права». Своєю чергою, юристи-практики мають відпрацьовувати такі механізми з метою спрощення та підвищення ефективності їх дієвості.

Вирішення першого завдання неминуче зумовлює необхідність вирішення другого, тобто налагодження системи освітянської та виховної діяльності у всіх прошарках населення: від сім'ї до президента держави, від вихованця дитячого садочку і загальноосвітньої школи до вищого навчального закладу та академії наук. На жаль, слід констатувати, що сьогодні, незважаючи на те, що навчальні програми підготовки правників містять спеціальні навчальні дисципліни з прав людини, в системі як загальної, так і спеціальної, в тому числі – юридичної, освіти в Україні немає сталого, науково обґрунтованого підходу до дослідження та вивчення прав і свобод людини взагалі і механізму їхнього захисту (гарантування) зокрема.

Слід звернути увагу, що в теорії права, політичному житті та юриспруденції до цього часу існують два погляди на природу прав і свобод людини і громадянина, що певною мірою дістало відображення і в назві міжнародно-правових актів щодо захисту прав людини. Прихильники однієї точки зору стверджують, що існують так звані основні права і свободи людини, які є природними, тобто такими, що надані, притаманні людині з народження, а інші – надбані (делеговані) кожній людині з боку суспільства і держави. Друга точка зору полягає в тому, що всі права надаються (делегуються) кожній людині суспільством і державою[2, с. 24].

Ще однією проблемою у розв'язанні цієї «наукової суперечки» є відсутність повного і вичерпного переліку таких прав, що, з одного боку,

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінічук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

об'єктивний, а з іншого – ускладнює процес реалізації людиною і громадянином своїх прав, а суспільству і державі певною мірою заважає створювати ефективні механізми їхнього захисту. При цьому, слід зауважити, що навряд чи коректною є позиція поділу, диференціації прав людини на «основні» та «неосновні». На мій погляд, всі права і свободи людини є основними (основоположними). В такому випадку, скоріш за все, слід поділяти права на «конституційні», тобто передбачені Основним законом держави, і «позаконституційні», що не передбачені та й не можуть бути передбачені конституцією, оскільки реалізуються у сфері морально-етичних, релігійних, міжособистісних або вузько корпоративних відносин. Водночас є всі підстави стверджувати, що права людини на життя, безпечні умови життєдіяльності, рівний доступ до загальних соціальних благ і потреб та самореалізації власних знань, умінь та навичок, на відміну від інших (наприклад, політичних чи професійних), такі, що належать їй від народження, надані Богом і тому їх слід вважати «природними».

Система конституційних прав людини і громадянина в Україні охоплює теоретично максимально всеосяжний спектр прав і свобод у виборі способів і засобів життєдіяльності кожної людини, що проживає чи перебуває в нашій країні. І це, безумовно, позитивне надбання нашого суспільства. Однак практична реалізація та захист цих прав і свобод майже щоразу наштовхуються на значні перепони і перешкоди, що мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер та є підґрунтям для невирішених проблем у цій сфері.

До проблем реалізації та захисту прав людини і громадянина в Україні в контексті верховенства права можна віднести: низький рівень правової культури і правової свідомості переважної більшості членів нашого суспільства; незадовільний рівень зовнішнього виховного впливу на кожну

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

людину з боку суспільства та самовиховання за наявності у багатьох людей реального відчуття власної честі та гідності; низький рівень дотримання правопорядку (законності) у житті суспільства і держави та беззастережної відповідальності кожної без винятку особи перед собою і оточенням за процес і результати своєї діяльності; нерівноправність гілок та органів державної влади та недосконалість функціонування місцевого самоврядування територіальних громад у реальному житті; низький рівень професіоналізму у сфері політичного та державного менеджменту і його виняткова залежність від особистих й групових (кланових) інтересів; відсутність чіткої структурованості громадянського суспільства і громадського контролю за діяльністю всіх органів державної влади; високий рівень корупції на всіх рівнях і щаблях державного і суспільного життя та відсутність політичної волі у його зменшенні; відсутність прямої обопільної залежності між людиною і громадянином та державою і суспільством.

Аналіз вище зазначених проблем засвідчує, що кожна з них має свої суб'єктивні та об'єктивні причини походження та існування.

По-перше, низький рівень правової культури і правової свідомості зумовлений декількома чинниками, серед яких слід назвати такі: відсутність правової традиції в суспільстві, яке довгий час не мало своєї державності і власного правового поля у європейському розумінні цього явища. Адже українці протягом багатьох століть жили або за нормами звичаєвого права, яке, до речі, і до цього часу зберігає свою роль у нашому житті, або за правом Російської та Австро-Угорської імперій чи статутами Речі Посполитої або ж Магдебурзьким правом. Така суміш правових норм у реальній та генетичній свідомості народу, який фактично до 1992 року не мав своєї політико-економічної та територіальної цілісності, призвела до того, що цілі покоління впродовж багатьох років і віків намагалися

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

пристосуватися до різних правових норм, часто-густо нехтуючи ними або ж спотворюючи їх різними шляхами. Якщо ж до цього додати той факт, що українські можновладці в усі часи і віки, і нині також, самі не виконували або ж підступно спотворювали виконання чинних правових норм і при цьому реально часто-густо не відповідають ні перед собою, ні перед суспільством за такі дії, то наявність названих проблем стає більш обґрунтованою і зрозумілою.

По-друге, незадовільний рівень зовнішнього виховного впливу на кожну людину з боку суспільства та методів самовиховання за наявності у багатьох людей реального відчуття власної честі та гідності можна пояснити двома причинами. З одного боку, відсутністю сучасної суспільної системи зовнішнього впливу на виховання людини, спрямованого на розвиток найкращих людських якостей – честі та гідності, оскільки радянська система (дитячий садок, школа, ВНЗ, трудовий колектив, піонерська, комсомольська та партійна організації тощо) знищена; релігійне виховання не розвинуте і багато в чому спотворене та зведене лише до дотримання певних церковних ритуалів без розкриття сутності релігійної віри; моральні і духовності цінності замінені матеріальними; довіра між людиною і владою втрачена. Натомість фактично не створено нової, сучасної системи такого виховного впливу. З іншого боку, виховання цих самих людських чеснот, на жаль, не є пріоритетом сімейних відносин, оскільки основні зусилля батьків об'єктивно спрямовані на забезпечення лише матеріального благополуччя сім'ї. Якщо ж до названих причин додати глобальні інформаційні процеси, економічні та природні катаклізми, то висновок – досить таки невтішний.

По-третє, низький рівень законності (дотримання правопорядку) у житті суспільства і держави та відсутність безумовної відповідальності кожної без винятку особи як перед собою, так і оточенням за процес і

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

результати своєї діяльності об'єктивно зумовлений, з одного боку, історично ментальними традиціями народу, а з іншого – традиційним намаганням будь-якої влади всіляко обмежувати свободу життєдіяльності та самореалізації людини шляхом встановлення таких механізмів правового регулювання суспільного та особистого життя, що не залишають їй свободи вибору і, під приводом необхідного упорядкування суспільних відносин, заганяють її у «прокрустове ложе» нею ж (владою) створених правил поведінки. Якщо ж до цього додати існування неправого «правопорядку» шляхом створення та ухвалення неправових законів, вибірково політичну та юридичну відповідальність окремих представників суспільства (в першу чергу – можновладців та їхнього оточення) за вчинені ними правопорушення – причини зазначених проблем стають більш аргументованими і вагомими.

Інші причини настільки наявні і зрозумілі, що не потребують додаткових роз'яснень і тлумачення. Вважаємо, що саме такий підхід до наукового пояснення наявних проблем є засадничим, а решта специфічних чинників їх обґрунтування з погляду реалізації та захисту прав і свобод людини лише поглиблюють їхнє значення.

На підставі вище викладеного постає нагальне запитання: «Чи існують методи, способи, засоби поступового розв'язання цих проблем?» Відповідь, на мій погляд, однозначна – існують і вони загальновідомі у світі. Одним із таких методів є безумовне застосування принципу верховенства права у всіх сферах суспільного життя і державного управління. Такі характерні складові ознаки цього принципу, як гуманізм, справедливість, пропорційність, об'єктивна обґрунтованість та доцільність правового регулювання суспільного життя, дають змогу виконати триєдину функцію верховенства права: по-перше, обмежити діяльність державної влади інтересами суспільства та правами і свободами окремої

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

людини; по-друге, застосовувати формальну законність (тобто виконання законів та інших нормативно-правових актів держави), що має гарантувати безпечність і передбачуваність усіх видів і форм суспільних відносин; по-третє, забезпечити верховенство правового закону, а не особи, хоч би ким вона була і хоч би яку посаду обіймала [3, с. 182].

Саме верховенство права як універсальний феномен формування оптимальної збалансованості суспільних, особистісних і державних відносин надає можливість кожній людині зреалізувати в повному обсязі власні права і свободи. В цьому контексті світове співтовариство накопичило достатній досвід втілення верховенства права в державах із розвинутими правовими системами та демократичними формами і методами державного устрою і правління; є й власний, хоча й невеличкий, український досвід. Треба лише поставити за мету адаптувати ці світові і національні правові цінності до реалій нашого суспільного і державного життя та проявити політичну, корпоративну та індивідуальну волю і стійкість у їх запровадженні, долучивши до цієї важкої та довготривалої роботи весь механізм державної влади і громадянського суспільства України.

На шляху утвердження прав і свобод людини українське суспільство пройшло тернистий шлях, поширюючи принцип рівноправності на дедалі більше коло осіб та відносини між ними. Власне вся цивілізаційна історія людства становить генезу прав людини. Саме боротьба за права людини, за все нові й нові ступені свободи особи, ставала каталізатором масштабних змін у суспільно-політичному житті більшості держав світу, вела до нового осмислення ролі людини в її відносинах з іншими людьми, суспільством і державою.

Сучасний етап право та державотворення в Україні може характеризуватися як трансформаційний, пов'язаний, з одного боку, з

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

прагненням проведення необхідних реформ, формуванням громадянського суспільства, побудовою правової держави, а з другого — з необхідністю максимального захисту прав і свобод людини в умовах подолання кризових явищ. Зрозуміло, що серед багатьох факторів, які впливають на ці процеси, не останнє місце посідає таке юридичне явище, як роль права, можливості його дії, дієвість права в умовах подолання кризових явищ [3, с. 67].

Якість правового акта, що формулює права людини — ахіллесова п'ята українського законодавства. Із найбільш принципів його недоліків у цій сфері можна вказати на досить часте ігнорування закономірності, що лише окремі відносини у сфері прав людини мають регулюватися нормами заборонами, трохи більший відсоток має випадати на норми зобов'язання, а решта мають бути норми дозволи. В Україні все чиниться навпаки (навіть в тих сферах, де б здавалося держава має бути зацікавлена в активізації діяльності громадян задля зростання економічного та іншого добробуту країни їх ініціатива блокується нормами заборонного чи зобов'язувального характеру і, як результат, створена така негнучка правова конструкція, яка замість заохочення розвитку бажаних відносин гальмує їх утвердження

завдяки тим же зобов'язанням і заборонам.

Досить різноманітними є фактори негативного впливу на ефективність реалізації прав людини і за іншими групами критеріїв. Про рівень правової культури учасників правотворчих і правозастосовних процесів можна сказати, що він далекий від оптимального. Тут і нехтування законом, і зловживання ним, і, що характерно для українських посадовців, незнання не тільки в загальному українського законодавства, а й власних прав.

За перші 10 років розгляду українських справ в Європейському суді з

-
- Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

прав людини, в порівняльному плані зі справами з інших країн, Україна вийшла, фактично, на перше місце за кількістю звернень від представників політичної еліти: народних депутатів України, лідерів політичних партій, колишніх міністрів та ін. Але дуже рідко коли вони правильно вказували на порушену щодо них статтю Конвенції, чи могли вмотивовано викласти свою заяву. Знову ж таки, частіше всього в рішеннях Європейського суду з прав людини вказувалися прізвища вищих посадових осіб Української держави в контексті причетності до порушень чи невжиття заходів з їх запобігання.

Про рівень правової культури і правове виховання носіїв прав людини і їх захисників цих прав може говорити такий красномовний факт: майже 95 % від усіх звернень щодо порушень прав людини в Україні були визнані неприйнятними. І тут головною причиною можна назвати елементарне незнання положень Європейської конвенції з прав людини та основоположних свобод.

Досить низька ефективність в Україні механізмів контролю, реалізації, охорони і захисту прав людини. Навіть на судовому рівні він вкрай низький. Знову ж таки, Україна, фактично, вийшла на перше місце в Європейському суді з прав людини (випередивши навіть Російську Федерацію) за кількістю справ з тривалості розслідування, судового розгляду і невиконання судових рішень в державі.

Підсумовуючи, слід зазначити, що удосконалення механізмів реалізації прав і свобод людини, дії та дієвості права, слугують створенню надійних гарантованих можливостей щодо захисту прав і свобод в умовах подолання економічної, соціальної та духовної криз.

Отже, виходячи з того, що права і свободи людини належать кожному індивіду, а права і свободи громадянина — тільки тим особам, які є громадянами цієї держави, яка зобов'язана передусім піклуватися про

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

своїх громадян з огляду на свої можливості. Конституція України проголосила широке коло прав і свобод громадян України.

Таким чином, можна зробити висновок, що Україна, як і будь-яка інша держава покликана бути гарантом захисту прав, свобод та та законних інтересів її громадян, забезпечувати їх належну реалізацію та непорушність. Незважаючи на те, що в Україні діє чинне законодавство щодо регулювання питань у сфері прав людини, органи державної влади, правоохоронні та інші органи не повною мірою забезпечують належний захист прав людини, що безпосередньо відноситься до їх компетенції, оскільки в деяких випадках порушують їх своїми неправомірними діями.

Список використаних джерел

1. Дворкін Роналд. Серйозний погляд на права / Роналд Дворкін ; пер. з англ. А. Фролкін. – К. : Основи, 2001. – 519 с.
2. Козюбра М. І. Права людини і верховенство права / М. І. Козюбра // Право України. – 2010. – №2. – С. 24-35.
3. Рикер П. Право і справедливість / П. Рикер ; пер. із фр. – К. : Дух і літера, 2002. – 216 с.
4. Буткевич В. Фактори негативного впливу на ефективність реалізації прав людини в Україні / В. Сіренко // Право України. – 2009. – С. 36-42.
5. Оніщук М. Проблеми забезпечення прав людини в Україні: від Загальної декларації прав людини – до сьогодні / М. Оніщук // Право України. – 2009. – С. 29-36.

▪ Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінічук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

Пильгун Н. В., Вінічук О. Ю.

Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні

Ця стаття присвячена глобальній проблемі сьогодення, а саме реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. Здавалось би, що, оскільки Україна є демократичною державою, то люди повинні відчувати себе захищеними, проте все дедалі частіше спостерігається відкрите порушення їхніх прав та свобод.

Ключові слова: права, свободи, громадянин, демократична держава, демократія.

Пильгун Н. В., Виничук О. Ю.

Проблемы реализации и защиты прав и свобод человека и гражданина в Украине

Эта статья посвящена глобальной проблеме настоящего, а именно реализации и защиты прав и свобод человека и гражданина в Украине. Казалось бы, что, поскольку Украина является демократическим государством, то люди должны чувствовать себя защищенными. Однако все чаще наблюдается открытое нарушение их прав и свобод.

Ключевые слова: права, свободы, гражданин, демократическое государство, демократия.

Pylhun N. V., Vinychuk O. Y.

Problems of realization and protection of human rights and freedoms in Ukraine

This article is devoted to the global problem of the present, namely, the realization and protection of the rights and freedoms of a citizen in Ukraine. It would seem that, since Ukraine a democratic state is , people should feel

-
- Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінічук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.

protected. However, ever more frequent there is an open violation of their rights and freedoms.

Key words: rights, freedoms, citizen, democratic state, democracy.

-
- Проблеми реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні / Н. В. Пильгун, О. Ю. Вінчук // Часопис Національного університету «Острозька академія». Серія «Право». – 2018. – № 1(17) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://lj.oa.edu.ua/articles/2018/n1/18pnhvu.pdf>.